

Schmidt Mária: Geostratégiai játszmák

2015 január 30. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

A Terror Háza Múzeum f?igazgatója geostratégiai tények és szempontok sokaságával vázolja fel az Egyesült Államok és Oroszország újkelet? hidegháborújának hátterét, benne Magyarország szerepét.

„Kína egy alvó óriás. Hagyd aludni! Mert ha felébred, mozgásba hozza a Földet.”

Napóleon

1967-ben, egy évvel amerikai elnökké választása el?tt, európai információgy?jt? körútján Richard Nixon felkereste az agg Konrad Adenauert. Alig egy hónappal halála el?tt az egykori német kancellár köntörfalazás nélkül beszélt vele: „»Ne is tagadja, a szovjetek az egész világot akarják. A legjobban Európát, és maga is tudja, ahhoz, hogy ezt a céljukat elérjék, Németországot szét kell verniük… Nekünk szükségünk van Amerikára ahhoz, hogy er?sek és szabadok maradjunk. De önnek is szüksége van ránk.« Adenauer nyomatékosan felszólított, hogy az USA nyújtsa ki politikai csápjait Kína felé, hogy segítségével kiegyensúlyozhassa a szovjet veszélyt.”[1]

Nixon még ugyanebben az évben cikket jelentetett meg a Foreign Affairs-ben, ahol kifejtette: az USA nem engedheti meg magának, hogy Kínát örökre a „népek családján” kívül tartsa. Négy évvel kés?bb, 1971. július 15-én az elnök bejelentette, hogy tavasszal Kínába látogat. Az a tény, hogy a szovjet–kínai szövetség helyébe a hetvenes évekt?l az amerikai-kínai lépett, Washington hidegháborús gy?zelmének legfontosabb el?feltétele volt. Míg a hetvenes évtized az USA számára a vereség, az elbizonytalanodás, az önbizalomvesztés és a politikai elitbe vetett bizalom megrendülését hozta, Kínában pedig a négyek bandájának tobzódását, a polgárháborús viszonyokra emlékeztet? bels? terror feléledését, addig a Szovjetunió hatalma és befolyása töretlennek t?nt. A nyolcvanas években azonban úgy az Egyesült Államok, mint Kína magára talált. A Reagan–Bush-korszak gy?zelemmel zárta az 1917-ben kezd?dött hidegháborút, visszaadta az amerikaiak önmagukba és küldetésükbe vetett hitét, Kína pedig Teng hsziao-ping vezetésével a konszolidáció és a gazdasági csoda korszakába lépett. A Szovjetunió elt?nésének és Kína er?gy?jtésének id?szakában Amerika világpolitikai vezet? szerepét nem kérd?jelezhette meg senki.

Eurázsia

„A hatalmi realitásokkal szemben a logika és az érzelmek nem sokat nyomnak a latba.”

De Gaulle

A XXI. század elején az Egyesült Államok világhatalmi szerepét több kihívás is érte. A 2008-as pénzügyi összeomlást követ? gazdasági válság új er?központok jelentkezésével esett egybe. Ahogy lenni szokott, egyszerre minden konfliktusgóc gennyedni kezdett és terápiára szorult. Az új és jelenleg is hivatalban lév? amerikai elnökre, Barack Obamára hárul, hogy ezekkel az egyenként is ólomsúlyú kérdésekkel kapcsolatban kialakítsa Washington

új, rövid és hosszú távú stratégiáját. Legfontosabb feladata, hogy lendületbe hozza az amerikai gazdaságot, és közben megakadályozza, hogy az USA globális vezet? szerepe megkérd?jelez?djék. Nézzük meg, milyen lépéseket tett az elnök a cél eléréséért.

Induljunk ki abból, amit Adenauer mondott Nixonnak, és nézzük az Egyesült Államok Európával kapcsolatos politikáját. Fontos, hogy értsük: Washingtonból nézve Európa nem t?nik önálló földrésznek, hanem Eurázsia egyik részének. Eurázsia pedig, legalábbis Zbigniew Brzezinski szerint, a világhatalom központja. Amerika számára, ha meg akarja ?rizni világhatalmi vezet? szerepét, els?rend? fontosságú, hogy megakadályozza egy ellenséges eurázsiai er?központ létrejöttét.[2] Eurázsia: Európa, Oroszország és Kína együtt. Érdemes tehát az Ukrajna és Oroszország közötti konfliktust ebb?l a néz?pontból is szemügyre venni, úgy, hogy közben Kínára is figyelünk.

Az 1990-es években, miután a szovjet birodalom megsz?nt, Kelet-Európa, vagy ahogy mi szeretjük mondani: Közép-Európa és a balti országok, valamint a Balkán szabaddá és függetlenné váltak. Kisvártatva csatlakoztak a NATO-hoz, majd a kétezres évek elején az Európai Unióhoz. Ukrajna, egyfajta ütköz?államként Európa és Oroszország között, semleges maradt. Közép-Ázsiában is független országok keretezték az amúgy még mindig hatalmas Oroszországot.[3] Az Egyesült Államok addig támogatta fenntartások nélkül Európa egyesülését, amíg az Nyugat-Európára vonatkozott, hiszen a hidegháború egyik legfontosabb frontvonala húzódott végig Európa közepén, és a Szovjetunió elleni mérk?zésben szüksége volt egy er?s és egységes európai befolyási övezetre.

A berlini fal leomlása és a Szovjetunió felbomlása után egységesül? Európa ugyanakkor új megfontolásokat helyezett el?térbe a washingtoni döntéshozóknál. Hol húzódjon az új, egyesülend? Európa határa? Vagyis beletartozik-e Oroszország Európába? És mi legyen az újra egységes Németországgal? A Német Szövetségi Köztársaság, az ország nyugati fele, önmagában is az Európai Unió leger?sebb, legdinamikusabb gazdasága volt; politikai szerepvállalását ugyanakkor korlátok közé szorította második világháborús veresége és a holokausztért viselt felel?ssége, valamint a tény, hogy keleti határa a hidegháborús felek közötti demarkációs vonalként szolgált.

A német egyesülés, ami Európa egyesülését is magával hozta, egyszerre értékelte fel Németországot gazdaságilag és geopolitikailag. Gazdasági erejénél és teljesít?képességénél fogva Európa motorjává vált, miközben Európa közepére került. Mindez hozzájárult annak a folyamatnak a felgyorsulásához, ami gazdaságilag és stratégiailag egyaránt leértékelte a XX. század második felében még fontosnak t?n? Franciaországot és Nagy-Britanniát.[4] Az integrálódó Európa, közös piacával és közös valutájával kihívásként jelent meg Amerika számára. Ezért is vált most már éget?vé a kérdés úgy Európa, mint az Egyesült Államok döntéshozói számára, hogy csatlakozhat-e Oroszország (és Ukrajna) az Európai Unióhoz.[5] Milyen következményekkel jár az igenl? és milyenekkel az elutasító válasz? Meg tudja-e Washington akadályozni Németország és Oroszország közeledését, gazdasági és stratégiai együttm?ködését? Ha Oroszországot elszigetelik Európától, és rákényszerül, hogy bármi áron is, de Kínához közeledjen, milyen következményei lesznek ennek az Európai Unió és az USA számára? Mi a teend? Németország és Kína közeledése esetén? Elméletileg és hosszú távon az is felvet?dik, hogy ha Kína, Oroszország és Európa összefog, Eurázsia szembefordul-e az Egyesült Államokkal? És ha igen, utóbbi elt?ri-e, hogy kiszorítsák Eurázsiából?

Az olaj

„Lehetetlen a gy?ztes oldalon harcolni. Az ember épp azért harcol, hogy megtudja, melyik a gy?ztes oldal.”

Chesterton

„Az amerikai emberek dolga els?sorban az üzlet. Mindenekel?tt az köti le ?ket, hogy termeljenek, vegyenek és eladjanak, befektessenek és boldoguljanak a világban” – mondta Calvin Coolidge elnök.[6]

Fotó: Getty/Europress

Nem volt olyan vezet?je az Egyesült Államoknak a XX., illetve a XXI. században, aki másként gondolta volna, és ne tett volna hitet a szabad kereskedelem és más országok véd?vámjainak lebontása mellett. A szabad és vámmentes kereskedelem ugyanis mindig az er?sebbnek kedvez. Márpedig a múlt század kezdete óta az amerikai gazdaság a világ leger?sebb gazdasága. Így van ez a 2008-as hitelezési és pénzügyi válság ellenére is. Még akkor is, ha az amerikai gazdaságot er?s ütés érte, és felszínre kerültek azok a szerkezeti és gazdasági problémák, amelyek a pénz- és hitelb?ség miatt évtizedeken keresztül fedve maradtak. Még akkor is, ha 2014-ben a kínai gazdaság teljesítménye felülmúlta az amerikait.

Másrészr?l azonban a palagáz technológiai és termelési eredményei új lehet?ségeket nyitottak az amerikai gazdaság el?tt.[7] Ne felejtsük el, hogy az Egyesült Államok volt a világ els? olaj-szuperhatalma. Az els? olajkutat 1859-ben fúrták a pennsylvaniai Titusville-ben. Attól kezdve még sokáig John D. Rockefeller Standard Oil-ja volt a világ legjelent?sebb olajexport?rje. Az olaj már az els? világháborúban nélkülözhetetlenné vált, a második világháború során pedig ellátásának biztosítása els?rend? stratégiai céllá lépett el?. Amikor 1944 nyarán a második frontot megnyitották, és Patton tábornok el?renyomult Franciaországban, texasi olajvezeték-épít? szakemberek napi 80 kilométer vezetéket fektettek le tankjai számára.[8] Európának a második világháború utáni újjáépítése már egyértelm?en olajfügg?vé, mégpedig a közel-keleti olajtól függ?vé tette a földrészt. „A közel-keleti olaj nélkül az európai újjáépítési programnak aligha van esélye a sikerre” – figyelmeztette Truman elnököt 1948-ban memorandumában James Forrestal, az Egyesült Államok védelmi minisztere.[9]

A közel-keleti térség ellen?rzését tehát Amerika haladéktalanul a saját kezébe vette. A hidegháborúban ez a régió is a két ellenséges világhatalom közötti ütköz?zónák egyike lett. A közel-keleti olaj olcsó volt és határtalan mennyiségben állt rendelkezésre egészen az 1973-as olajembargóig.[10] Mire az OPEC-be tömörült közel-keleti olajtermel?k idáig eljutottak, addigra már az Egyesült Államok vált legnagyobb felvev?piacukká. 1967-t?l kezd?d?en ugyanis a négy legjelent?sebb olajkitermel? ország: Irán, Irak, Kuvait és Szaúd-Arábia ösztermelése meghaladta az USA olajkitermelését. 1973 szeptemberében az OPEC 5,12 dollárra emelte az olaj hordónkénti árát, októberben 11,80-ra. Ett?l kezdve a közel-keleti olajhoz való hozzájutás a nyugati gazdasági élet kulcsává vált.

Az Egyesült Államok maga és Nyugat-Európa számára közel-keleti szövetségesein, els?sorban Iránon és Szaúd-

Arábián keresztül biztosította az olajat. 1979-ben azonban Washington sorsára hagyta az iráni sahot, Reza Pahlavit, akit az iráni radikális iszlám er?i eltávolítottak az országból.[11] Ett?l kezdve a közel-keleti amerikai befolyás a sorozatos arab–izraeli háborúk, illetve a térség országainak egymással való konfliktusain keresztül érvényesült.[12] Befolyását egyrészt a hadifelszerelések, másrészt a gazdasági segélyek és a technológiai támogatások, illetve embargók célzott alkalmazásán keresztül gyakorolja. Néhányszor azonban, ha Amerika stratégiai és politikai szükségletei úgy kívánták, közvetlen katonai beavatkozásra is rászánta magát, mint 1991-ben az öbölháborúban, illetve a 2003-as iraki háborúban.

A közel-keleti olaj feletti rendelkezés több szempontból is – saját szükségleteinek biztosítása, Nyugat-Európa ellátása és az orosz olajexport befolyásolása miatt – elengedhetetlenül fontos volt az Egyesült Államok számára. Oroszország ugyanis szintén jelent?s energiaexport?rré vált: a hetvenes évtized végére több mint hárommillió hordós napi termelésével exportbevételeinek felét az olajkivitelb?l nyerte. Az olajbevételeknek való nagyfokú kiszolgáltatottságot használta ki többek között Reagan amerikai elnök, amikor a szaúdiakkal megállapodva lenyomta az olaj árát, és ezzel pénzügyileg beszorította a Szovjetuniót. Mert nemcsak az olajexportból származott lényegesen kevesebb bevétele, hanem másik legjelent?sebb exportágából, a fegyverkereskedelemb?l is, miután legnagyobb hadianyag-felvev?i, az olajexport?r országok bevételeik apadása miatt sokkal visszafogottabban költhettek csak hadifelszerelések vásárlására.

Az utóbbi évek palagázzal kapcsolatos fejleményei nagymértékben függetlenítik az Egyesült Államokat a közel-keleti olajtól.[13] A Szovjetunió összeomlása ebben a térségben is vetélytárs nélkül hagyta az amerikaiakat. Az úgynevezett arab tavasz szabadjára engedése, Egyiptom destabilizálása – ami kísértetiesen emlékeztet az Iránban történtekre –, a szíriai, libanoni, líbiai események, melyekben az Egyesült Államok többnyire aktív szerepet játszott, úgy is magyarázhatók, hogy az USA bizonytalanná akarja tenni a közel-keleti olajexportot a nagy igényekkel fellép? távol-keleti felhasználók és Európa számára. Akik persze logikusan fordulnának az orosz olaj felé. Ez felértékelhetné Oroszországot Európa számára, miközben magasan tartaná az energiaárakat, melyek az orosz gazdaság legfontosabb pillérei. Ennek megakadályozása lehet az egyik oka az ukrán válság eszkalálódásának.

Oroszország és Ukrajna

„Ne szoríts senkit a falhoz!”

Kínai bölcsesség

„Oroszország soha nem olyan gyenge, mint szeretnéd, és soha nem olyan er?s, mint féled.”

A Szovjetunió kártyavárként omlott össze. Maga alá temette a birodalmat, ami alkotóelemeire bomlott, gazdasága romokban hevert, polgárai koldusbotra jutottak. Bár az Egyesült Államok akkori elnöke, id. George Bush „puha landolást” biztosított számára, és gondja volt arra, hogy ne alázza meg az oroszokat a kelleténél jobban[14], Bill Clinton elnök alatt az amerikaiak olyan oligarchikus uralmi formát támogattak az általuk szorgalmazott „demokrácia projekttel”, ami kisszámú szupergazdaggá tett üzleti partnerüknek juttatta az orosz nyersanyagkincset és az állami vagyont. Amerikai segélyek felhasználásával vásárolták ki a maguk számára az orosz gazdaság legfontosabb termel?ágazatait, amihez – a demokrácia nagyobb dics?ségére – elnöki rendeleteket gyártattak a velük együtt üzletel? miniszterelnök-helyettesen, Anatolij Csubajszon keresztül Borisz Jelcin elnökkel. Persze Amerikában is a legmagasabb körökig ért a kezük, hiszen egyik mentoruk Larry Summers volt, a Clinton-kormány pénzügyminisztere (1999–2001), a pénzügyi szabályozók lebontásának egyik f? szószólója, kés?bb Barack Obama f? gazdasági tanácsadója és kiszemeltje a FED-elnök pozíciójára.[15]

Oroszország a kilencvenes évek elején tehát még a többi volt szocialista országnál is kifosztottabbá vált. (A nyugatiak egy része minél keletebbre megy, annál többet enged meg magának, legyenek akár németek, angolok vagy franciák, svédek, osztrákok, hollandok, amerikaiak, stb.) Jelcin elnököt semmibe vette a Nyugat, és ezért kedvelte. Putyintól tart, és ezért nem kedveli. Jelcin a nyugati kommentátorok szerint demokrata volt, ami megmosolyogtató. Putyin ugyanezek szemében nem demokrata, pedig sok olyan ország van, például Grúzia vagy Azerbajdzsán, ahol szintén nincs nagyobb demokrácia, mint Oroszországban, mégsem éri ?ket annyi szemrehányás e téren, mint Putyint. Oroszország történelmi hagyományai eltérnek az észak-amerikaiakéitól, közigazgatásának megszervezése, politikai intézményrendszerének megújítása csak az orosz gyökerekre támaszkodva sikerülhet. A nyugati modell egy az egyben való átvételét célszer?tlen számon kérni rajta, folyamatos verbális agressziót folytatni értelmetlen vele szemben.[16]

Birodalmi álmok - a Kreml épülete - Fotó: Getty/Europress

Putyinnak jelenleg nincs komoly kihívója. Személyes sorsa, vagyis hogy képes-e meg?rizni hatalmát, összefonódni látszik Oroszország sorsával.

Oroszország nehéz helyzetben van.Történelmi hagyományainál fogva Európa része.[17] Európa azonban nem meri vagy nem akarja partneréül elfogadni. Mit?l fél? Attól, hogy Oroszország túl nagy? Attól, hogy másként szocializálódott? Attól, hogy agresszív természet? volt a múltban? Attól, hogy ha er?fölénybe kerül, újra az lesz? Mindezek a félelmek jogosak. A mi esetünkben ez különös súllyal esik latba. 1849-ben, 1945-ben és 1956-ban egyaránt megtapasztaltuk az orosz katonai er?t. Félelmeink és fenntartásaink történelmi tapasztalatainkban gyökereznek, egymásra utaltságunknak és a kommunizmus alatt elszenvedett közös szenvedéstörténetünknek nem igazán vagyunk tudatában, ami az orosz szoftpolitika gyenge teljesítményével is magyarázható.

De milyen következményekkel jár az Európai Unió számára, ha elzárkózik Oroszország közeledése el?l? Mik az el?nyök, mik a hátrányok? Jelenleg ezek a kérdések vannak napirenden, ám megvitatásuktól Európa közvéleménye elzárkózik.

Vegyünk párat sorra bel?lük. Oroszország nagy ország, jelent?s nyersanyagbázissal rendelkezik, amire Európának szüksége van. Van védelmi képessége, Európának nincsen. Demográfiailag még Európa nyugati felénél is reménytelenebb helyzetben van.[18] Európa most készül sorsát végképp összekötni az Egyesült Államokkal, hiszen zárt ajtók mögött rohamléptekkel folynak a kereskedelmi és vámunióról szóló tárgyalások. Ennek életbe léptetése is állhat Oroszország gyors elszigetelése és Európáról való leválasztásának szándéka mögött.

A mai Ukrajna 1989 és 1991 között jött létre, mert az ukrán nemzeti újjáéledés jelent?s támogatókkal és csak egy ellenz?vel: a végelgyengülésben lév? Szovjetunióval találta szemben magát. 1991 decemberében az ukrán választópolgárok több mint 90 százaléka szavazott igennel az elszakadásra és az önállóságra. Évszázadok óta az eltelt b? két évtized a független ukrán államiság leghosszabb önálló fejezete. Ukrajna Oroszország nyugati kapuja. Moszkvából nézve, nemzetbiztonságuk szempontjából olyan fontos, mint az Egyesült Államoknak Mexikó. Számunkra egyik legfontosabb, ha nem a legfontosabb szomszéd; független államisága garantálja Oroszországtól való félelmeink csökkenését. A nyugatiak számára akkor van jelent?sége, ha el akarják szigetelni vagy meg

akarják gyengíteni Oroszországot.[19] Ukrajna ellen?rzi (ellen?rizte) a fekete-tengeri kijárókat: Odessza és Szevasztopol kiköt?it, melyek katonai és kereskedelmi gócpontok. Ukrajnán keresztül vezetnek az Európába tartó orosz olaj- és gázvezetékek. Az energia feletti ellen?rzés pedig, mint már leszögeztük, gazdasági és stratégiai létkérdés Oroszország számára[20]. Ukrajna lakosságának 17,3 százaléka orosz, nagy részük Kelet-Ukrajnában, összefügg? területen él.[21]

Azóta, hogy 2004-ben az oroszbarát Viktor Janukovics gy?zelmét csalás miatt semmisnek nyilvánították, és a „narancsos forradalom" nyugatbarát elnököt segített hatalomra,[22] Oroszország meg van gy?z?dve arról, hogy a Nyugat, els?sorban persze az Egyesült Államok, oroszellenes támaszpontként kívánja felhasználni Ukrajnát. Putyin úgy látja, hogy Washington el akarja szigetelni Oroszországot Európától, erejét meg akarja roppantani. 2004 és 2010 között az oroszok újraépítették Janukovicsot, ami nem esett nehezükre, mivel az ukránok életkörülményei a nyugatbarát kormány alatt sem javultak. 2010-ben, amikor újra Janukovicsra fanyalodtak a választók,[23] az Egyesült Államok el volt foglalva Irakkal és Afganisztánnal, és mindkét helyen szüksége volt az oroszok együttm?ködésére, úgyhogy tudomásul vette a választások eredményét. Igaz, hogy Janukovics oroszbarát volt, de mozgásterének tágítása, vagyis az ukrán függetlenség érdekében a Nyugat, értsd: Európa felé is tapogatózott. Többször is egyértelm?vé tette, hogy tagja kíván lenni az EU-nak, amire az unió nem mutatott fogadókészséget. 2013-ra Moszkva Európa elzárkózása és a fenti fejlemények miatt az eurázsiai integráció irányába mozdult el. Szabadkereskedelmi egyezményt kötött Fehéroroszországgal, Kazahsztánnal, miközben szerte az unióban az európai integrációt ellenz? széls?séges, bal- és jobboldali mozgalmak, illetve pártok pénzelésével próbálta megtorpedózni a közös európai fellépést például energiaügyben.[24]

A legújabb ukrán válság akkor tört ki, amikor Janukovics alá akarta írni az Európai Unióval a vámunióra vonatkozó megállapodásokat, ami miatt szüksége lett arra a pénzre, amivel az orosz gázszállításokkal kapcsolatban felgyülemlett adósságait rendezni tudta volna. Ezt az összeget azonban az Európai Unió nem bocsátotta a rendelkezésére. Nem tehetett mást, elfogadta az orosz kölcsönt a gázár nagyarányú csökkentésére vonatkozó orosz ígéretekkel együtt, és kelet felé fordult, hogy a fenti, orosz vezetés? gazdasági és kereskedelmi szövetséghez csatlakozzon. Ekkor tört ki az a spontán forradalom, amiben a megosztott Ukrajna Nyugat felé orientálódó része megpróbálta megakadályozni az újbóli keleti csatlakozást. Nagy nehezen a Nyugat is észlelte, hogy állást kell foglalnia, és úgy az unió, vagyis a németek és a lengyelek, mint az Egyesült Államok a Kijev központjában gyülekez? er?k mögé álltak.[25] Janukovics megbukott, Ukrajna élére nyugatbarát elnököt választottak.[26] Oroszország lépéskényszerbe került, hiszen nyugatra irányuló olajexportja Ukrajnán vezet keresztül. Ki van szolgáltatva az ukránoknak, elzárják-e a vezetékek csapját? Mennyire dézsmálják meg ?ket? Európa is függ az Ukrajnán keresztül folyó gázszállításoktól, különösen annak fényében, hogy a Közel-Kelet destabilizálódott. (Az is megérne egy misét, hogy miért hiúsult meg a tervezett Nabucco gázvezeték még embrionális állapotában.[27] Mennyire volt kiérlelt az a terv, amit az EU évekig forszírozott? Miközben az Északi Áramlat már m?ködik, a Déli szintén kudarcba fulladt.)

Európa határozatlan és tehetetlen volt az ukrán válság alatt, és a balkáni háborúkhoz hasonlóan átengedte a kezdeményezést és a döntést az Egyesült Államoknak.[28] Washington pedig hónapok alatt Amerika-barát országgá változtatta az addig semleges, illetve oroszbarát Ukrajnát, fokozva ezzel Moszkva sarokba szorítottságának érzését. Az orosz flotta állomásoztatását lebegtet? ukrán politika kiprovokálta Oroszország krími fellépését. Putyin annál is magabiztosabban vágott bele krími kalandjába,[29] mivel nem ez volt az els? sikeres katonai vállalkozása, hiszen 2008-ban már végrehajtott egy akciót Grúziával szemben,[30] aminek semmilyen következménye nem lett, s?t Barack Obama egyoldalúan leszerelte a G. W. Bush alatt Lengyelországba és Csehországba telepített rakétaelhárító rendszereket.[31] Akkor is hasonló módszert alkalmazott. Korlátozott célt t?zött ki, annak eléréséhez a minimálisra szorította az er?szakot, hogy a kész helyzet elé állított Nyugatnak ne legyen lehet?sége egy esetleges katonai válaszlépés mellé felsorakoztatnia közvéleményét. A Krím félszigetet 1954-ben Nyikita Hruscsov ajándékozta Ukrajnának, a Szovjetunió felbomlása után a padlón lév? Jelcin-féle orosz vezetés pedig nem tárgyalta újra a határokat. El?bb közös tulajdonban volt a fekete-tengeri flotta, majd felosztották és 1997-r?l húsz évre Oroszországnak adták használatba a szevasztopoli haditengerészeti támaszpontot. Ezt 2010-ben újabb 25 évre meghosszabbították.[32] A Krím „visszafoglalását" a Nyugat nem fogadta el. De nem úgy néz ki, hogy meg nem történtté tudná vagy akarná tenni.[33] Hiszen Obama 2014. márciusban kijelentette: „Nem fogunk katonai akcióba lépni Ukrajnában."[34] Jogos tehát a térség országainak aggodalma, hiszen számolniuk kell azzal az eshet?séggel is, hogy hasonló támadás esetén ?k sem számíthatnának segítségre. Még ha NATO-tagországok is. [35]

Európa szokása szerint reakcióképtelennek bizonyult, az Egyesült Államok azonban szankciókról kezdett beszélni, és nyomában az európai vezet?k is. A befektet?k elfordultak Moszkvától, az orosz t?ke menekül?pályákat kezdett keresni. Közben a krími példának Kelet-Ukrajnában is követ?i akadtak, és két körzetben különálló

népköztársaságot hoztak létre, melyek államszövetségre léptek, s?t már alkotmányt is elfogadtak. Az eredmény más lett, mint a Krímben: Oroszország támogatta a felkelést, de csak annyira, hogy ne lehessen egykett?re leverni. A nyugati média Putyin ellen foglalt állást, kivált, amikor a Hollandiából felszálló maláj utasszállító gépet Kelet-Ukrajna felett a szerintük a felkel?k kezében lév? orosz légelhárító lövegek lel?tték.[36] Ezután életbe léptek a komolyabb szankciók.[37]

Putyin számára nem maradt más választás, mint az ukrán konfliktus alatt végig csendben kiváró Kína ajánlatának elfogadása. Ugyanis egy euroatlanti vámunióba tömörült oroszellenes Európával a hátában Oroszország kénytelen Ázsia felé fordulni. Akármilyen árat fizettet is vele Kína. Ha nyomott áron is, de el tudja adni neki az olajat és a gázt.[38] Az sem kerülhette el az érdekl?d?k figyelmét, hogy Kína és India, ahogy Brazília is tartózkodott az oroszellenes szankciók támogatásától.

A lényeg tehát Európa elszigetelése Oroszországtól, vagy fordítva. Akár azon az áron, hogy ezzel Kína felé lökik az oroszokat.[39] Oroszország viszont egy sor megoldatlan konfliktusgócot hagy hátra Európának. Ilyen állapotban Grúzia, Ukrajna és Moldova integrálása a NATO-ba és az Európai Unióba embert próbáló feladat lesz.

Kína

„Az ideológiai központú külpolitikai vonalvezetést a félnótás országok számára találták ki az okos országok."

Orbán Viktor, 2014

Az Egyesült Államok azért tudta megnyerni a hidegháborút, mert Richard Nixon elnök Adenauer tanácsára kettétörte az amúgy is ezer sebb?l vérz? eurázsiai szövetséget, és Kínát a maga oldalára állította. Amerika azért támogatta Peking technológiai és modernizációs forradalmát, mert Kínára mindig is hatalmas potenciális piacaként tekintett, ezenfelül legfontosabb Moszkva-ellenes szövetségeseként számolhatott vele.

A Szovjetunió összeomlása után a globális piacok régóta nem tapasztalt lehet?ségekhez jutottak, ami hatalmas gazdasági fellendülést eredményezett. Jól felfogott reálpolitikai érdekeinél fogva Amerika Kína esetében soha nem er?ltette a demokráciaexportot. Az 1989. júniusi Tienanmen téri vérengzésen hamar túltette magát, és tudomásul vette, hogy a nyugati típusú demokrácia kínai bevezetése ki tudja, milyen hosszú id?re lekerült a napirendr?l. Ett?l kezdve a kínai polgárok nem tekinthettek többé Amerikára úgy, mint arra az er?re, amelyt?l szabadságtörekvéseik támogatására számíthatnak. Az Egyesült Államok ellen hangolta ?ket az a tény is, hogy a szabadalmi és kereskedelmi jogokat védve Washington rendre fellépett azon kínai kis- és középvállalatok ellen, amelyek a nyugati áruk „lekoppintásából" éltek, és ezekkel látták el az egyre nagyobb er?vel jelentkez? kínai bels? piacot. Az ? megélhetésüket a kínai kormány védte meg a nyugatiakkal szemben. További két véletlen is újraer?sítette a Nyugattal szembeni kínai el?ítéleteket. 1999-ben az amerikaiak tévedésb?l lebombázták a belgrádi kínai nagykövetséget, majd 2001. április 1-jén az Egyesült Államok egyik felderít?gépe hajtott végre kényszerleszállást Hainan szigetén, kínai felségterületen.

Borisz Jelcin már 1994-ben aláírt egy kereskedelmi egyezményt Kínával energiahordozók eladásáról. A szándék azonban nem vált valóra. Moszkvát, melynek elég aggodalmat okoz a tény, hogy a világ leghosszabb közös határán osztozik Kínával, egyre elkeseredettebbé tette, hogy folyamatossá vált a kínaiak beköltözése az oroszok által gyéren lakott Szibériába. A Szibéria elvesztése miatti aggodalmak és a közel-keleti konfliktusok következtében igen magas olajárak húsz évre befagyasztották a szibériai kitermelések továbbfejlesztését, ami azonban most minden fenntartás ellenére újra aktuálissá vált.

Az ukrán helyzet kiélez?dése, a palagáz megjelenése, háttérben pedig az amerikai-európai kereskedelmi és vámunió együtt más néz?pontba helyezte az orosz-kínai viszonyt. Mint említettük, az Egyesült Államok a palagáz birtokában nemcsak a közel-keleti olajimporttól tudja függetleníteni magát, de a palagáz árának meghatározásával egyedül szabhatja meg majd az olaj világpiaci árát, ha a többi energiaforrástól el tudja zárni a felhasználókat (a Közel-Kelet bizonytalan helyzetének prolongálása, a diktatórikus Oroszország elszigetelése). A Reagan által egyszer már sikeresen alkalmazott olajfegyvert ismét bevetve újólag térdre kényszerítheti Oroszországot. És lám: az olaj árának drasztikus csökkenése megrendítette a rubelt, és megrázta az egész orosz gazdaságot.

A kínai-orosz közeledés, melynek els? jele a néhány hónapja megkötött energiamegállapodás volt, legalább akkora hatású lehet, mint Nixon egykori pekingi látogatása. Kína azért vásárol orosz energiát, mert sem a közel-keleti eseményeket, sem a palagázzal kapcsolatos amerikai terveket nem tudja befolyásolni. Amerika rendelkezik az új technológiával és a katonai üt?képességgel, Kínának pedig hatalmas piaca, rengeteg pénze és óriási

energiaszükséglete van. Oroszországot a Nyugat Ázsiához szorítja, hiába merül fel a kérdés, hogy ez els?sorban az Egyesült Államok, s nem annyira Európa érdeke. Európának is szüksége lenne Oroszországra, hogy pozíciót foghasson az USA-val szemben, ahogy Oroszország is csak akkor tud megállni Ázsiával szemben, ha Európa része maradhat. Oroszország és Európa együtt er?s tárgyalópartnere lehetne az Egyesült Államoknak és Kínának is. Zbigniev Brzezinski, Jimmy Carter elnök egykori nemzetbiztonsági tanácsadója, akinek szavára odafigyelnek, és akinek tanácsaira Barack Obama is hallgat, tavaly nyár végén azt nyilatkozta a CNN-ben: Kína nem engedheti meg magának, hogy egy orosz–amerikai–európai konfliktus miatt a világgazdaság lelassuljon, mert az súlyos belpolitikai nehézségeket okozna neki, ezért rá kell bírni, hogy az ukrán-orosz és a közel-keleti konfliktusban Washingtont támogassa. Ennek azonban pillanatnyilag semmi jele nem látszik, s?t Kína az orosz oldalra állt, aminek következményeit ma még nem látjuk.

Nemrég Kína a BRIC-országokkal (Brazília, Oroszország, India, Dél-Afrika) együtt közös bankot és valutaalapot alapított, hogy ellensúlyozza a második világháború óta az Egyesült Államok kezében lev? nemzetközi pénzügyeket (IMF, Világbank). Tervezi, hogy egy évtizeden belül konvertibilissé teszi a jüant, ami gyengíthetné a dollár pozícióját.

Európa, vagyis Németország

„A legnagyobb hadvezér anélkül nyer, hogy csatát vívna.”

Szun-ce

Európát megrendítette a 2008-as válság, ami feler?sítette az amúgy is létez? érdekellentéteket az Európai Unión belül. A válságot a Németországot és az uniót is er?s kézzel és szoft beszéddel irányító német kancellár, Angela Merkel iránymutatásai alapján vészelte át mindkett?. A kancellár nem a szavak embere. Vízióról, hosszú távú stratégiáról a legritkábban ejt szót. Legf?bb politikai eszköze az altatás. Unalomba és érdektelenségbe fullasztja nemcsak a német, de az európai politikát is, hogy aztán a zárt ajtók mögött, gondosan el?készített és megtervezett lépésekkel, igazi kamarillapolitikusként haladhasson céljai felé. A nemrég lezajlott német választási kampánynak nem volt egyetlen olyan vitája, eseménye, amely három percnél tovább ébren tudta volna tartani az érdekl?d? polgárokat. Ezért is volt olyan felt?n? az a kancellári felháborodás, ami azt az egyáltalán nem meglep?, s?t nem is váratlan felfedezést övezte, hogy mobiltelefonját folyamatosan lehallgatta az Egyesült Államok erre szakosodott szervezete. A m?felháborodást, amit aztán néhány amerikai ügynök látványos leleplezése is követett, valószín?leg az a szándék motiválta, hogy a túlzottan Amerika-barát német médiaértelmiséggel szemben maga mögé állítsa a német és európai közvéleményt, arra az esetre, ha a nyilvánosság is bevonódik az egyel?re a háttérben folyó amerikai–európai szabadkereskedelmi és vámtárgyalásokkal kapcsolatos vitákba.

Nem kevesebbr?l, mint Európa, az Európai Unió és benne Németország jöv?jér?l van ugyanis szó. (És a miénkr?l is persze.) Van-e, lesz-e, marad-e Európának ereje külpolitikai, geopolitikai arculatának meg?rzésére? Vannak-e adui az Egyesült Államokkal folytatott tárgyalásokon? Nem véletlen, hogy a nagyon is kevésbeszéd? kancellár 2014 elején pártja el?tt azt taglalta: az Európai Uniónak saját védelmi képességre van szüksége már a belátható jöv?n belül. Bár a kancellártól távol áll, hogy történelmi példákkal éljen, nyilvánvalóan nem idegen t?le az a bismarcki bölcsesség, miszerint Németország sorsának kulcsa egy jó szerz?dés Oroszországgal.

Az orosz–német jó viszonyra Helmut Kohl kancellár is mindig súlyt fektetett. A szociáldemokrata Gerhard Schröderr?l nem is beszélve, aki visszavonulása óta Vlagyimir Putyin egyik f? lobbistája Nyugaton, és a Gazprom Északi Áramlat projektcégének egyik vezet?je. Az ukrán–orosz konfliktus eszkalálása tehát nem állt Németország érdekében. Hogy a német és amerikai érdekek mennyire állnak szemben , arra ékes bizonyítékul szolgált az a lehallgatott és a neten közzétett telefonbeszélgetés, amit az Egyesült Államok illetékes külügyminiszter-helyettese folytatott a kijevi amerikai nagykövettel. A Washington által Oroszország ellen szorgalmazott és bevezetett gazdasági szankciók súlyosan sértik a német és az egész európai gazdaság érdekeit. A német nagyipar egyes képvisel?i még azt a példátlan arroganciát is vállalták, hogy a médián keresztül szólítsák fel választott politikai vezet?iket: tartózkodjanak az oroszellenes gazdasági büntet?intézkedésekt?l, mert hátrányosan érintik érdekeiket. Tény, hogy az oroszellenes gazdasági szankciók ellehetetlenítik az európai-orosz gazdasági és politikai kapcsolatokat, és az orosz válaszlépésekkel együtt érzékeny veszteségeket okozhatnak a 2008-as válságból éppen csak kilábaló európai gazdaságoknak.

A kancellár 2014 júliusában Pekingbe látogatott, ami az ukrán-orosz események miatt politikai jelent?séget is kapott. A német-kínai politikai, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok igencsak szorosak, amit a Pekinget-

Berlinnel összekötend? szupergyors vasút terve még szorosabbra fonna, és nem utolsósorban felhelyezné a térképre Eurázsiát mint összefügg? gazdasági és kereskedelmi egységet. Egy ilyen projekt orientációs pontként szolgálhatna a térség minden országának, felértékelné mindkett? amúgy is jelent?s erejét, hosszú távon pedig elvezethetne az Egyesült Államok kiszorulásához az eurázsiai térségb?l – írja a pekingi egyetem elemz?je. Majd így folytatja: az amerikaiak oroszellenes vonalat kényszerítenek rá Európára, hogy elejét vegyék az er?söd? orosz-német közeledésnek. A múlt azonban arra tanít, hogy ha er?s történelmi beidegz?désekkel rendelkez? kapcsolatokat akarnak széttörni, mint most, az visszafelé sülhet el. A Moszkván keresztülmen? Berlin–Peking-tengely, ami esetleg Indiát, Oroszország régi szövetségesét is bevonhatja, sokkal rosszabb lenne Amerika számára a Berlin–Moszkva-tengelynél, és esetleg az Egyesült Államok kiszorulását vonná maga után Eurázsiából, ami Brzezinski szerint végzetes volna Washington számára. Egy ilyen perspektíva ki tudja, milyen reakciókat váltana ki bel?le. Mindenesetre az orosz–kínai, illetve a német–kínai kapcsolatok er?södése is er?teljes válaszlépésekre kényszeríthetné az Egyesült Államokat.

Az orosz–ukrán helyzettel kapcsolatban a tavaly augusztusban Ukrajnába látogató kancellár kijelentette, hogy nem Ukrajna föderalizációját támogatja, hanem decentralizációját. Ötszázmillió eurós támogatást ígért, és hangsúlyozta: nem engedi meg, hogy szakadás következzen be Európában, és nem ismeri el a Krím félsziget orosz kézbe kerülését. Ugyanakkor olyan utat keres – mondta –, ami nem árt Oroszországnak.

Mindenki fél ugyanis egy agresszív Oroszországtól, de egy gyengét?l, és szétszabdalttól még sokkal jobban.

Vámuniók

„Aki uralja a tengert, az uralja a kereskedelmet. Aki uralja a világkereskedelmet, az uralja a világ gazdaságát, tehát magát a világot.”

Sir Walter Raleigh

Els? látásra t?nhet úgy, hogy az Egyesült Államok azért nem tudja megoldani a regionális konfliktusokat, mert elnöke határozatlan és döntésképtelen. A felületes szemlél? szerint nem ért a külpolitikához, s?t nem is érdekli. Ha azonban a dolgok mögé nézünk, meg kell állapítanunk: nagy a veszélye annak, hogy bed?lünk a látszatnak, és nem vesszük észre, mik azok a célok, amiket szem el?tt tartva Barack Obama politizál. Lehet, hogy okkal nem mutatott er?t a Közel-Keleten, hoztunk érveket az esetleges mozgatórugókra. Lehet, hogy nem tesz rendet Afganisztánban – ennek is rámutattunk a lehetséges magyarázatára. Lehet, hogy „felesleges” ideológiai projektekkel köti le a politika iránt érdekl?d?k figyelmét: demokráciaprojekt, fékek és ellensúlyok, az antiszemitizmus, a rasszizmus elleni harc, a homoszexuálisok jogainak kiterjesztése, stb. Abban viszont, ami igazán fontos számára és megítélése szerint Amerika számára is, abban igencsak rámen?s és céltudatos.

Obama minden látszat ellenére ugyancsak a globális pénzvilág embere. Sokkal inkább az, mint George W. Bush valaha volt. Az amerikai nagybankok már John McCain ellenében is ?t támogatták, legnagyobb er?kkel éppen a Goldman Sachs, mely 2008-as kampányának legfontosabb támogatói közé tartozott. Obama sokkal gyakrabban tárgyal közvetlenül a legbefolyásosabb bankárokkal, mint Bush tette, és sokkal jobban támogatja ?ket, mint el?dje. Ezt tudva és Coolidge elnök figyelmeztetésére gondolva, nem lep?dhetünk meg azon, hogy Obama figyelmének célkeresztjében a gazdasági terjeszkedés áll, s a világkereskedelem összes fontos pozíciójának megszerzésére összpontosít. Els? lépésben a Trans-Pacific Partnershipet (TPP) szeretné tet? alá hozni, ami 12, a Csendes-óceán partján lév? országot érintene. Az Egyesült Államokat, Chilét, Vietnámot, Malajziát, Japánt stb. Obama szerint ugyanis „a TPP felpörgeti a gazdaságunkat, lebontja a kereskedelem és beruházások el?tt álló akadályokat, növeli az exportot és munkát ad az embereknek. Olyan helyzetet teremt, aminek mindenki a nyertese lesz, a munkás, az üzlet, és a nemzet.” Valójában, ahogy a hasonló tervbe vett európai projekt esetében is, err?l is alig rendelkezünk információval, még a kongresszus sem tárgyalta. Pedig amikor az amerikai szabadkereskedelmi egyezmény (FTAA) volt soron, még Bush elnök alatt, illetve kiterjesztése Kanadára (NAFTA), a tervezet legnagyobb részét nyilvánosságra hozták.

Kiköt? Franciaországban - Fotó: AFP/Europress

Joseph E. Stiglitz szerint a TPP-re vonatkozó tervezeteket csak a gazdasági elitnek azon körei ismerik, akik különlegesen jó kapcsolatokat ápolnak a legmagasabb kormánytisztvisel?kkel, ezért azt vélelmezi, hogy a végeredmény az ? érdekeiknek rendel?dik majd alá. Többen vannak, akik szerint a kereskedelmi egyezmények f? célja az amerikai szabályzók és normák rákényszerítése a szerz?d? felekre. Mindez azzal jár majd, hogy a washingtoni nyomás következtében a partnereknek át kell venniük az amerikai élelmiszer-biztonsági szabályzókat, a környezetvédelmi el?írásokat, az internetre, szerz?i jogokra vonatkozó el?írásokat, és a pénzügyi szektorra vonatkozó rendelkezéseket stb. (Agy?, különadók!) Magáncégek perlik majd persze választott, nemzetközi bíróságokon a kormányokat, ha mondjuk a szigorúbb környezetvédelmi el?írások miatt nem érik el az általuk betervezett profitot. Mindegy is, hogy a demokratikusan választott nemzeti parlamentek milyen szabályokat fogadtak el. Obama a TPP-t tekinti az összes még megkötend? kereskedelmi egyezmény, tehát a minket érint? Transatlantic Free Trade Agreement (TAFTA), más néven Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) mintájának.

Az európaiakkal való kereskedelmi kapcsolatokat Kanada sem ellenzi, mert ezzel is függetlenítheti magát az Egyesült Államoktól; Washingtonnak is el?nyös, hogy az európai áruk nem áramolhatnak be Kanadán keresztül hozzájuk.

Az Egyesült Államok és Európa között megkötend? TAFTA a világ legnagyobb szabadkereskedelmi övezetét hozza létre. Nemcsak a négyszázalékos vámtételek sz?nnének meg, hanem a mintegy 15%-os adminisztratív költségek is elt?nnének. A megállapodás azt is lehet?vé tenné, hogy a két térség cégei közös stratégiát

dolgozzanak ki a többi térséggel kapcsolatban, aminek ellentmondani látszik, hogy Amerika cégei, szemben az európaiakkal, a világ többi részén is hasonló megállapodásokkal rendelkeznek, illetve reményeik szerint rendelkeznek majd. Ahhoz képest, hogy mekkora súlyú ügyr?l van szó, szinte teljes titokban folynak a TAFTA-tárgyalások nemcsak nálunk, de Németországban is, amit a német sajtó mostanában kezd nehezményezni. Pedig minket különösen is érint, hiszen mez?gazdaságunk összes génmódosítással kapcsolatos védelme odalesz, élelmiszer-szabályozásunkra, amelyet már így is az EU alacsonyabb szintjére kellett csökkentenünk, további „liberalizálás” vár, adatvédelmi el?írásainkat is egy pillanat alatt fújja majd el a szél stb.

Miért a csönd? Miért a titokzatosság? Hol a demokratikus vita, amit a Nyugat oly el?szeretettel szorgalmaz más kérdésekben? Az Európai Bizottság egyszázalékos GDP-növekedést és új munkahelyeket ígér ugyan a földrésznek, mindezt azonban egyetlen általuk megrendelt résztanulmány sem támasztja alá. Ezek a következ? évtizedre 0,01 százalékos GDP-növekedést látnak, és nagyszámú munkahely megsz?nését, f?leg a mez?gazdaságban. Érthet?, ha Németország nem aggódik annyira, mint régiónk, illetve a déli élelmiszertermel? országok. A jelentés készít?je szerint az óceán mindkét oldalán a nagy üzleti lobbik titkos tárgyalásokon bontják le azokat a korlátokat, amelyek védik az európai, illetve amerikai fogyasztókat, munkavállalókat, valamint a környezetet. Ha sikerül érvényesíteniük szándékaikat, akkor még a jelenleginél is több gazdasági és politikai hatalomra tesznek majd szert a gazdasági elitek.

Lehet, hogy az egyezményt ellenz?k túl sötéten látnak. De a tárgyaló feleknek miért nem érdekük, hogy beengedjék a fényt a tárgyalótermekbe? Pedig elképzelhet?, hogy a spórolásra és megszorításra berendezked? európai gazdaságpolitikába új vérkeringést hozna az egyezmény. És az is lehet, hogy a nagyobb kereskedelmi forgalom több álláslehet?séget teremt majd. Az európaiak számára a kérdés létfontosságú. A világ legnagyobb importpiaca az Egyesült Államok, piacorientáltabb gazdasága átmeneti európai átstrukturálódást és pozitív eredményeket hozhat. Bár az is igaz, hogy a múltban eddig mindig csak az er?sek profitáltak a véd?vámok lebontásából, sohasem a gyengék. A jöv?nkr?l van szó, részt kellene vennünk a döntésben, ha már demokráciákban élhetünk.

Ha a TAFTA megvalósul, Obama nagy lépést tesz afelé, hogy nyolcéves elnöki periódusát, amit a kül- és belföld egyaránt gyengének és inkompetensnek lát, sikertörténetté változtassa. Az európai-amerikai kereskedelmi partnerség az észak-amerikaival, a latin-amerikaival és a csendes-óceánival együtt hatalmasabbá teheti az Egyesült Államokat, mint eddig bármikor volt.

Az orosz–ukrán konfliktus a határaink mellett játszódik. Az amerikai–európai kereskedelmi és vámegyezményekr?l a fejünk felett tárgyalnak; a palagáz és az olaj közötti összecsapás a lábunk alatt folyik. Nem sokat tehetünk egyikükben sem. Pedig mindhárom a b?rünkre megy.

*

A fenti írás tavaly szeptemberi elkészülte óta az Egyesült Államok és Oroszország közötti konfliktus pénzügyi háborúba torkollt. Az olajárak letörésével és a rubel padlóra küldésével egyidej?leg az amerikai politika továbbra is embargóval fenyegeti Oroszországot, és el akarja szigetelni Európától. Ukrajna közvetlen amerikai irányítás alá került. Az így sarokba szorított oroszok els? válaszlépése az Európa számára igencsak fontos Déli Áramlat építésének leállítása volt. Ennek következtében Törökország válhat az európai energiaelosztás egyik kulcsszerepl?jévé.

A második az amúgy is bimbózó kínai–orosz gazdasági, energiai és pénzügyi kapcsolatok szorosabbra f?zése. A harmadik az orosz energiapiac India felé történ? b?vítése. Ha a bojkott folytatásának következtében Európának még az el?tt nélkülöznie kellene az orosz energiát, hogy annak pótlása megoldódna, annak igencsak kedvez?tlen következményei lennének. Ett?l függetlenül most mindannyian örülünk az olcsó olajáraknak, s élvezzük az el?nyeit.

2014. december elején Németország meghatározó politikai és közéleti szerepl?i felemelték szavukat az amerikai-orosz konfliktus további élezése ellen. „Újra háború Európában? Ne a mi nevünkben!” – írta az a hatvan politikus, közíró, m?vész, akik szerint „az amerikaiaknál, európaiaknál és oroszoknál az a vezérelv, hogy a háborút hosszú id?re szám?zzük, veszend?be menni látszik. Másképp nem magyarázható, hogy a Nyugat anélkül terjeszkedik Keletre, és ez fenyeget?nek t?nik Oroszország számára, hogy egyúttal elmélyítené együttm?ködését Moszkvával, ahogy Putyinnak a nemzetközi joggal összeegyeztethetetlen krími annexiója sem értelmezhet? másként...

Nem szoríthatjuk ki Oroszországot Európából. Mert az történelmietlen és ostoba dolog lenne, emellett veszélyeztetné a békét. Az 1814-es bécsi kongresszus óta Oroszország Európa elismert alakítói közé tartozik…

Felszólítjuk az újságírókat, hogy el?ítélet-mentes tájékoztatási kötelezettségüknek az eddigieknél meggy?z?bben tegyenek eleget. Vezércikkeik és kommentárjaik egész népeket démonizálnak anélkül, hogy történelmi szerepüket megfelel?en értékelnék ?ket. Minden külpolitikai érzékkel rendelkez? újságíró megérti az oroszok félelmét, mióta Grúziát és Ukrajnát is NATO-tagnak kérték fel. Nem Putyinról van szó. Az állam vezet?i jönnek és mennek. Most Európáról van szó. És arról, hogy az embereknek ne kelljen egy új háborútól félniük.”

Mit hoz a 2015-ös év? Az Egyesült Államok rászorítja Európát, hogy elszigetelje magát Oroszországtól? A legyengített Oroszország Ázsia felé fordul és elfogadja a Kína által diktált feltételeket? Mi lesz Németországgal, melynek kereskedelmi forgalma dönt? részben a Kínával és Oroszországgal folytatott kapcsolatokon alapul? Ha Németország tönkremegy, mi lesz az európai gazdasággal? 2013-ban a német olajigény 38 és a gázellátás 36 százalékát orosz vállalatok szállították. Ugyanekkor a német–kínai kereskedelmi forgalom 84 milliárd dollárra n?tt, ami majdnem kétszerese az orosz-német exportnak.Kína–Oroszország az egyik oldalon, az Egyesült Államok a másik oldalon? Európa középen. Mindkett? ?t akarja. De mit akar Európa? Mit akarunk mi?

Schmidt Mária - www.valasz.hu

A cikk eredetije ITT olvasható!
Schmidt Mária - www.valasz.hu
]]>
Schmidt Mária: A múlt fogságában]]>

Schmidt Mária: A diktatúrák természetér?l

Schmidt Mária: Love story

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Ajánló